

DU LIST 19.04.2021.

Aktualno

USTAVNI SUD SRUŠIO UREDBU Direktor Čistoće još nema ideju kako razdvajati otpad

Leona Rašica 19.4.2021

PODIJELI0

Odgovor na pitanje kako će Dubrovnik gospodariti otpadom, odnosno kako će ga razdvajati te odvojeno prikupljati ležao je godinama u usklađenju s Uredbom o gospodarenju otpadom koja je svoj konačan oblik dobila 2019. nakon izmjena i dopuna koje su je bitno promijenile. Ovu smo rečenicu toliko puta tijekom protekle dvije godine čuli iz usta direktora Čistoće Marka Ivekovića. Za sve se čekalo usklađenje s Uredbom, kao što su, među ostalim, čekale i druge jedinice lokalne i mjesne samouprave s obzirom da se po zakonu to moralo provesti do kraja 2019. U sklopu toga gradovi i općine morali su uskladiti svoje Odluke o načinu pružanja usluge prikupljanja i zbrinjavanja miješanog i biorazgradivog otpada, formirati Cjenike svojih usluga te, sukladno novoj Uredbi, provesti zakonsku proceduru za njihovo usvajanje na gradskim, tj. općinskim vijećima. Od samog početka s usklađivanjem se ‘svjesno kasnilo’ u cijeloj Hrvatskoj pa tako i u Dubrovniku. Međutim, nakon apela i pritužbi niza komunalnih društava, udruga civilnog društva te ostalih aktera, Ustavni sud je 30. siječnja 2019. privremeno obustavio primjenu dopunjene Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom te je trebao donijeti pravorijek o njezinoj ustavnosti. U tom smo razdoblju od direktora Čistoće Marka Ivekovića dobivali odgovore kako se sada pak ne čeka na usklađenje, već na odluku Ustavnog suda o pojedinim dijelovima Uredbe.

Odluka nakon dvije godine

Nakon pune dvije godine Ustavni je sud 23. ožujka 2021. napokon donio odluku te je dijelove Uredbe proglasio neustavnima uz zaključak kako je ‘Vlada RH izašla izvan njezinih zakonom propisanih ovlasti’. Ukinut je tako članak kojim se utvrđivala razlika u računima između kućanstava i nekućanstava, a neustavnim je ocijenjena i odredba kojom se ugovorne kazne definiraju dijelom cijene javne usluge. Također, neustavnim je proglašen i dio uredbe koji

govori o tome da bi jedinice lokalne samouprave koje bi u 2022. godini odvojeno prikupile manje od 60 posto otpada bile kažnjene jednakim iznosom bez obzira na to jesu li odvojeno prikupile 59 posto otpada ili nisu prikupile ništa. Svi ovi članci prestat će važiti od 15. rujna. Pokušali smo od direktora Čistoće Marka Ivekovića dobiti odgovore što će to konkretno značiti za građane Dubrovnika, je li i dalje potrebno usklađenje s Uredbom i u kojem dijelu, kako će pravorijek Ustavnog suda utjecati na plaćanje računa za razvrstavanje otpada te hoće li se morati osmisliti neki novi sustav prikupljanja i odvajanja otpada s obzirom na utjecaj Uredbe. Međutim, dobili smo odgovor kako Čistoća još nije zaprimila odluku suda u pisanom obliku te da će tek nakon toga moći analizirati njezin utjecaj na Uredbu. Dakle, Ustavni sud donio je odluku 23. ožujka. Ivekovića smo kontaktirali 11 dana nakon toga, kada je već i protekao predviđeni rok za obavještanje svih stranaka u postupku te bi itekako trebao znati barem u obrisima, ako ne i u cijelosti, što će odluka suda značiti za buduće gospodarenje otpadom u Dubrovniku. A posebno s obzirom da su protekle pune dvije godine sve oči bile uprte u Ustavni sud i u odluku o Uredbi.

Je li stoga moguće da Čistoća nema ni naznake utjecaja ove odluke na njezino poslovanje po tom pitanju? A, treba i naglasiti kako među komunalnim društvima, gradovima, općinama, udrugama civilnog društva koje su i podnijele niz primjedbi na Uredbu o gospodarenju otpadom uopće nema Grada Dubrovnika ni Čistoće Dubrovnik, što je i vidljivo u odluci koju je Ustavni sud javno objavio. S obzirom na to čudi da je direktor iščekivao da mu se odluka dostavi u pisanom obliku kako bi je tek nakon toga mogao prokomentirati. Mogao se, među ostalim, informirati i na stranicama Ustavnog suda, što bi zacijelo učinio svatko tko je iščekivao ovu odluku. Treba podsjetiti i kako je Čistoća Dubrovnik kroz protekle dvije godine, počevši od 2018., pokrenula niz aktivnosti kako bi se što bolje pripremila za usklađivanje s Uredbom o gospodarenju otpadom kada do toga napokon dođe. Postavljeni su tako bili i uređaji ‘otpadomjeri’ čiji je cilj bio mjerenje količine odloženog otpada iz domaćinstava.

Otpadomjeri i čipirane vrećice

Bio je to pilot projekt koji je trebao doskočiti ‘nelogičnosti’ Uredbe koja govori da svaki korisnik, odnosno obitelj, mora imati vlastiti spremnik za odlaganje otpada. Taj model kod nas, tvrdio je Iveković, nije bio primjenjiv, pa se krenulo s otpadomjerima. Međutim, ovi uređaji izazvali su nezadovoljstvo među stanarima glavice Babinog kuka, a, međuostalim, žalili su se na izrazito male vrećice u kojima nije stajalo dovoljno otpada. Bile su predviđene i kartice kojima bi se svatko prilikom odlaganja otpada na otpado-mjeru mogao ‘otkucati’. Pokušali smo doznati je li Čistoća odustala od otpadomjera ili će ih pak postaviti na odlagalištima. Međutim, nismo dobili na to odgovor. Prema posljednjim informacijama koje nam je direktor Marko Iveković dostavio u studenom 2020., ‘već od 2021. godine količina bačenog otpada svakog kućanstva mjerit će se upravo otpadomjerima’.

— Implementacija navedenog sustava će se dogoditi tijekom 2021. godine kada je najavljena i potpora Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost u vidu sufinanciranja nabave uređaja otpadomjera. Sustav se neće dodatno testirati jer iz vlastitog iskustva, a i iz iskustava europskih gradova koji isto rješenje primjenjuju već duži niz godina nisu uočeni nepremostivi ili kritični problemi u implementaciji i korištenju navedenog sustava – istaknuo je u studenom za DuList direktor Čistoće.

U planu su bile i čipirane vrećice, kao jedna od varijanti prikupljanja otpada, ali je Čistoća od njih odustala. Jedina mogućnost koju je Iveković vidio kao rješenje, o čemu je u DuListu govorio u travnju 2019., upravo su ‘zajednička odlagališta koja se nalaze na javno-prometnim površinama’. Dakle, vraćamo se na početak, ali s novim i moderniziranim spremnicima. Riječ

je o spremnicima za odvojeno prikupljanje otpada koje je Grad Dubrovnik nabavio putem natječaja Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Iveković je u studenome naveo kako su spremnici stigli te je njihovo postavljanje počelo na javnim odlagalištima grada Dubrovnika što čini jedan dio usklađivanja s Uredbom o gospodarenju otpadom koja ovom društvu nalaže omogućiti odvajanje otpada svim korisnicima usluga. Tada je još jednom podcrtao kako ‘o pravorijeku Ustavnog suda ovisi nastavak usklađivanja s Uredbom na području grada Dubrovnika’.

Gradani i dalje bez dovoljno informacija

Ne treba svakako izostaviti ni projekt ReDU, program izobrazno-informativnih informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom Grada Dubrovnika, kojim se željela podići razina svijesti građana o važnosti razvrstavanja otpada. Međutim, kako smo pisali u studenom 2019., unatoč svim informativnim letcima, bojkankama, predavanjima građani još uvijek ne znaju gdje trebaju baciti koju vrstu otpada. Na čekanju je i novi cjenik po kojem bi građani trebali plaćati za odvajanje otpada. Iako je gradskim vijećnicima još krajem 2018. godine predstavljen prijedlog novog cjenika u skladu s Uredbom o gospodarenju otpadom u gradu Dubrovniku, on do danas nije zaživio. Kako smo u ožujku ove godine doznali od Marka Ivekovića, to se očekuje u ovoj, 2021. godini.

— Implementaciju novog modela obračuna, odnosno novog cjenika usluga odvoza otpada očekujemo tijekom 2021. godine. Najvažniji preduvjet istome je konačni pravorijek Ustavnog suda RH pred kojim se nalaze dijelovi Uredbe o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada, dokumenta koji određuje glavne kriterije u formiranju novog modela. Bez obzira na pravorijek glavni kriterij će biti predana količina otpada o kojoj će u velikom dijelu u konačnici ovisiti i visina računa – istaknuo je tada Iveković.

Iako je sama Uredba, a što je dokazao i Ustavni sud, bila manjkava te su dijelovi proglašeni neustavnima, te iako se s usklađenjem kasnilo na razini Hrvatske, činjenica je da Dubrovnik ni dvije godine nakon ne zna na koji će konkretno način prikupljati i razvrstavati otpad te kako će promijeniti svijest građana o ovom važnom eko-loškom pitanju. Ostaje za vidjeti hoće li se i dalje inzistirati s usklađenjem s Uredbom o gospodarenju otpadom nakon što se iz nje izbrišu neustavni članci, po kojem će se principu usklađenje uopće nastaviti i hoće li Dubrovnik morati krenuti u sasvim novom smjeru te osmisliti novi sustav. Čekalo se preko dvije godine, a sustav nije proveden. Leži li razlog doista u ‘procedurama i administrativnim usklađenjima’ ili pak nesposobnosti Čistoće, uskoro će postati jasno. Nadamo se da nakon što direktor zaprimi odluku Ustavnog suda u pisanom obliku nećemo morati čekati još dugo da se napokon cijela priča s gospodarenjem otpadom usustavi i pokrene.

Iz tiskanog izdanja DuLista od 7. travnja 2021.

PRETHODNA VIJEST